

BARNKONSEKVENSANALYS

DETALJPLAN FÖR SÄTUNA 3:201

2023-12-18

wsp

BARNKONSEKVENSPANALYS

DETALJPLAN FÖR SÄTUNA 3:201

Uppdragsnamn	Rikshem fastighetsutveckling
Uppdragsnummer	10319099
Författare	Annika Hammarstedt
Datum	2023-12-18
Granskad av	Sara Elmén

KUND

Rikshem Fastighetsutveckling AB

KONSULT

WSP

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7
Tel: +46 10 7225000
WSP Sverige AB
Org nr: 556057-4880
<http://www.wsp.com>

KONTAKTPERSONER

Jarek Bartosiak
jarek.bartosiak@rikshem.se

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 3

BAKGRUND 4

Syfte	5
Översiktsplan – för Sigtuna kommun 2022	5
Barnkonventionen	5
Metod	6
Bedömd komplexitetsnivå och avgränsningar	7
Underlag	7
Platsbesök	7
Tidigare dialog	7

NULÄGE 8

Sammanhållen stad	8
Samspel – lek och lärande	10
Vardagsliv	11
Identitet	11
Hälsa, trygghet och säkerhet	12

AKTUELLT PLANFÖRSLAG 13

ANALYS AV PLANFÖRSLAG 14

Sammanhållen stad	14
Samspel – lek och lärande	15
Vardagsliv	15
Identitet	15
Hälsa, trygghet och säkerhet	16

SLUTSATS OCH REKOMENDATIONER 16

Rekommendationer inom detaljplan	17
Rekommendationer utanför detaljplan	17

SAMMANFATTNING

Den framtagna barnkonsekvensanalysen (BKA) redogör för hur Rikshem AB kan öka beaktandet av barns specifika förutsättningar i framtagande av detaljplan Sätuna 3:201.

Planförslaget innehåller ett kvarter som är format som ett U med en innergård. Analysen för denna BKA har utgått från Göteborgsmodellen och har analyserats utifrån dess fem teman. Nuläge och analys har gjorts på plats/byggnadsnivå och närområde. Rekommendationer finns utifrån vad som kan styras i detaljplan och rekommendationer utanför detaljplan.

Sammanfattningsvis finns det rekommendationer för en ökad upplevd trygghet, miljö på innergård för lek samt tydliggörande av lågfartsområde.

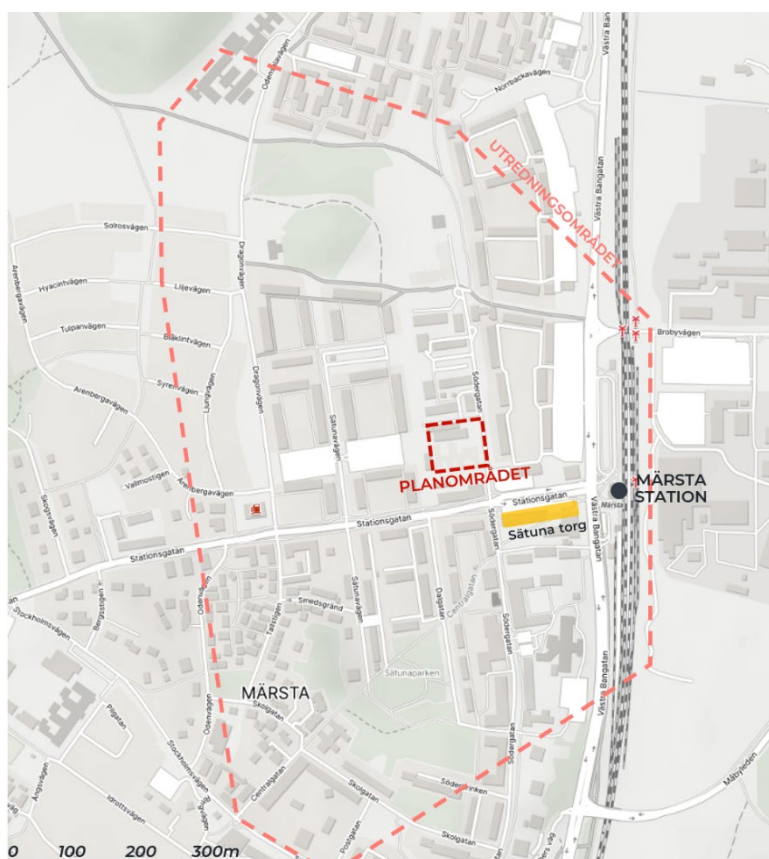
BAKGRUND

I mars 2022 gav Sigtuna kommun ett positivt besked för planläggning av ett nytt bostadskvarter inom fastigheten Sätuna 3:201. Kommunen ser positivt på förslaget då det innebär en utveckling av attraktiva bostäder i stationsnära läge. Gällande detaljplan från 1963 tillåter allmänna ändamål och ett våningsantal på högst två våningar.

I tjänsteskrivelsen "Planuppdrag för flerbostadshus omfattande fastigheten Sätuna 3:201 i Märsta, Sigtuna kommun, Stockholms län." från 2022-03-10 framförde Sigtuna kommun följande:

"I det utredande arbetet inför planuppdrag har inte barn själva fått möjlighet att uttrycka sin åsikt. Planuppdraget omfattar en fastighet där förskola tidigare bedrivits, men där byggnaden i sitt befintliga skick inte anses vara lämplig för detta ändamål. Platsen har prövats för att även i fortsättningen innehålla förskoleändamål, men det finns inte något sådant behov då lösningar för detta redan finns i närområdet. Detaljplanen ska sträva efter att säkerställa barnets bästa och barnrättsperspektivet beaktas under ärendets vidare hantering. Samhällsbyggnadskontorets bedömning är att inga barn diskriminerats av beslutet."

Planbeskedet för ett nytt bostadskvarter medför att tidigare planuppdrag från 2018 med förskoleändamål avbryts, eftersom behovet av förskola på platsen inte längre är aktuellt samt att behovet har tillgodosetts på annan plats. Samhällsbyggnadskontorets bedömning är att inga barn har diskriminerats av beslutet av att starta planuppdrag med Dnr: KS/2021:650 och planförslaget bedöms inte vara av betydande intresse för allmänheten eller i övrigt av stor betydelse.

Karta med aktuellt plan- och utredningsområde.

Centrala Märsta är ett område under omvandling genom flera om- och nybyggnations projekt som till exempel ombyggnation av Märsta station och Sätuna torg. Det finns även planer på att utveckla det gröna stråket som ansluter till planområdet. Då stråket är en viktig länk mellan Märsta och Norrbacka med stor potential till en social mötesplats i området.

Planområdet omfattar en area om cirka 6 700 kvm och är centralt belägen strax väster om Märsta station och cirka 1,5 km norr om Märsta Centrum. Inom fastigheten finns en enplansbyggnad som tidigare fungerat som förskola. I samband med avveckling av förskolan så startades en ny förskola upp på annan plats i Märsta med 160 platser för barn.

SYFTE

Innan exploatering tas en ny detaljplan tas fram. Med anledning av detta har WSP fått i uppdrag att genomföra en barnkonsekvensanalys. Syftet är att säkerställa barnets bästa och barnrättsperspektivet i detaljplanearbetet.

Barnkonsekvensanalysen utreder och beskriver effekter som detaljplanen kan innebära för barn inom planområdet och i planområdets närhet. Barnkonsekvensanalys är ett verktyg för att omsätta barnkonventionen i handling och synliggöra barnets bästa. Med hjälp av barnkonsekvensanalyser kan tjänstemän och beslutsfattare arbeta systematiskt och vara försäkrade om att ett barnperspektiv funnits med i beslutsprocessen.

ÖVERSIKTSPLAN FÖR SIGTUNA KOMMUN 2022

Översiktsplanen omfattar hela kommunen. Tidsperspektivet sträcker sig fram till och med år 2035. Flera av Märstas bostadsområden är byggda som separata enklaver. För en socialt hållbar utveckling är det av stor vikt att stärka och utveckla rörelsemönster mellan dessa och till relevanta målpunkter. Det kan bland annat ske genom en omsorgsfull förtätning i sammanlänkande stråk

Översiktsplanen pekar på en särskilt viktig fråga är att planera för säkra skolvägar samt till andra målpunkter som har barn som målgrupp.

BARNKONVENTIONEN

FN:s konvention om barnets rättigheter, eller Barnkonventionen som den också kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Barnkonventionen ger en definition av de enskilda barnets rättigheter i samhället och dessa uttrycks i konventionens 54 artiklar. Dessa syftar bland annat till att ge barn och unga mellan 0 till 18 år, oavsett bakgrund, rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Barnets bästa ska exempelvis alltid komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Barnkonventionen har införlivats i svensk lag från 1 januari 2020. En metod för att implementera konventionen är att göra en barnkonsekvensanalys i projekt, förslag eller verksamheter som påverkar barn.

Barnkonventionen kan sammanfattas i fyra punkter:

- Alla barn har samma rättigheter och lika värde
- Barnets bästa ska alltid komma först
- Alla barn har rätt att säga vad de tycker i frågor som berör dem
- Alla barn har rätt till lek, vila och fritid

Denna utredning behandlar planförslaget ur såväl barnperspektiv som ur barnens perspektiv genom tidigare dialogmaterial. Analysen är gjord utifrån platsbesök och studier av de planeringsunderlag som finns framtagna.

Barnperspektiv och barns perspektiv

Barnperspektivet handlar om att vuxna ser, lyssnar till och strävar efter att förstå barns behov. Det kan till exempel handla om fackkunskap om barns behov, baserat på både forskning och yrkespraxis.

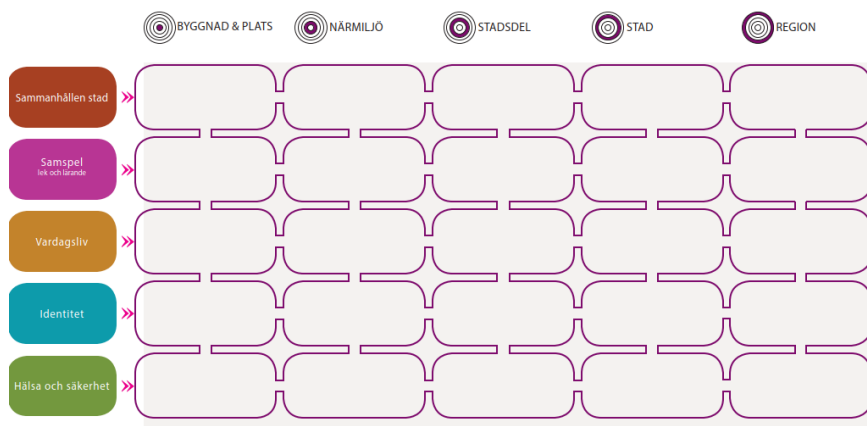
Barns eller barnets perspektiv handlar däremot om det barn själva berättar. För att kunna uttala sig om barns/barnets perspektiv krävs därför att barn själva har fått säga sin mening. *Barnperspektivet* kan inrymma barns/barnets perspektiv men behöver inte göra det.

Barnrättsperspektivet handlar om att beakta att barns rättigheter enligt barnkonventionen tas tillvara vid alla beslut och åtgärder som rör barn.

METOD

Denna barnkonsekvensanalys utgår från Göteborgs stads modell, även kallad *Göteborgsmodellen*, efter önskemål från Sigtuna kommun. Modellen belyser ett projekts påverkan sett till olika fysiska skalor¹ samt ur fem tvärgående analysteman² enligt illustrationen nedan och anpassas utifrån ett projekts bedömda komplexitetsnivå på en fyrgradig skala.

[BKA] VERKTYG FÖR
BARNKONSEKVENSANALYS

Göteborgs stads modell för barnkonsekvensanalyser

Nivå 1 kan vara en tillbyggnad på innergård. *Nivå 2* möjliggör flerfamiljshus cirka 60 lägenheter och ingen ny mark tas i anspråk samt ett område med blandade upplåtelsefunktioner. *Nivå 3* planen innehåller 150 lägenheter och en förskola inom ett populärt grönområde. *Nivå 4* planen innebär en omvandling av ett större område med ett hundratal nya bostäder, arbetsplatser och större trafikförändringar.

¹ Byggnad eller plats, närmiljö, stadsdel, stad, region

² Sammanhållen stad, samspel, vardagsliv, identitet, hälsa, trygghet och säkerhet

Bedömd komplexitetsnivå och avgränsningar

Det aktuella planförslaget innehåller färre än 150 bostäder och tar inte ny mark i anspråk. På grund av det har det, tillsammans med Sigtuna kommun, bedömts att projektet uppfyller kravet på den näst lägsta komplexitetsnivån enligt Göteborgs stads modell, *Nivå 2*.

I enlighet med Göteborgs stads modell har därför BKA:n avgränsats till att inkludera barnperspektivet genom vuxnas erfarenheter och kunskap utifrån ett barnperspektiv samt befintligt underlag från kommunen. Med "vuxnas erfarenheter" menas i detta projekt de vuxna som arbetar i projekt som planarkitekt och övriga utredare, där vi vuxna har tolkat barnens perspektiv och försöker förstå samt göra bedömningar utifrån barnets bästa.

Planförslaget analyseras utifrån den egna fastigheten, d.v.s. *byggnad* enligt modellens skalnivå, men även *närmiljön* utanför kvarteret samt *stadsdelnivå* för att få med närområdesperspektivet och målpunkter inom utredningsområdet.

För att analysera platsens användning idag har platsbesök genomförts under olika tider på dygnet, även det i enlighet med Göteborgs stads modell för barnkonsekvensanalyser.

Underlag

Kommunala styrdokument som kommuntäckande översiktsplan och relevanta detaljplaner samt handlingar som redovisar planerade satsningar på trafikstrukturer har studerats. Även kommunens och länsstyrelsen kartmaterial innehållande uppgifter om bebyggelse, öppna ytor, allmänna platser, trafikstrukturer och kommunikationer samt målpunkter har analyserats.

Platsbesök

Genom platsbesök inventeras såväl platsen som närområdet för att kartlägga vad som finns och vad som saknas utifrån barn och ungas perspektiv. Flera platsbesök har genomförts för att observera området under olika tider på dygnet och under olika årstider.

Platsbesöken bestod av inventering av:

- stråk
- målpunkter
- användande
- brister och möjligheter

Inventeringen syftar till att besvara följande frågor och utgör underlag för nuläget.

- Finns en variation av skala, upplåtelseformer och funktioner? Finns barriärer och hur fungerar eventuella barriärer?
- Finns platser för samspel, möten, lek, lärande, kultur och idrott för barn och unga?
- Finns trygga stråk till rast- och lekmiljöer i närheten?
- Har platsen någon identitet?

Tidigare genomförd dialog

Sätunaparken

Inför upprustning av Sätunaparken genomfördes dialog under mars-april 2023 av konsultbolaget Afry. Det gjordes platsbesök, samtal med närboende och barn samt pedagoger.

Kanonkulleparken

Under 2020 genomförde White dialog som bestod av genskjutintervjuer och fokusgrupper. Där de undersökte hur Kanonkullenparken används och upplevs samt vad barn saknar i parken.

Sätuna torg

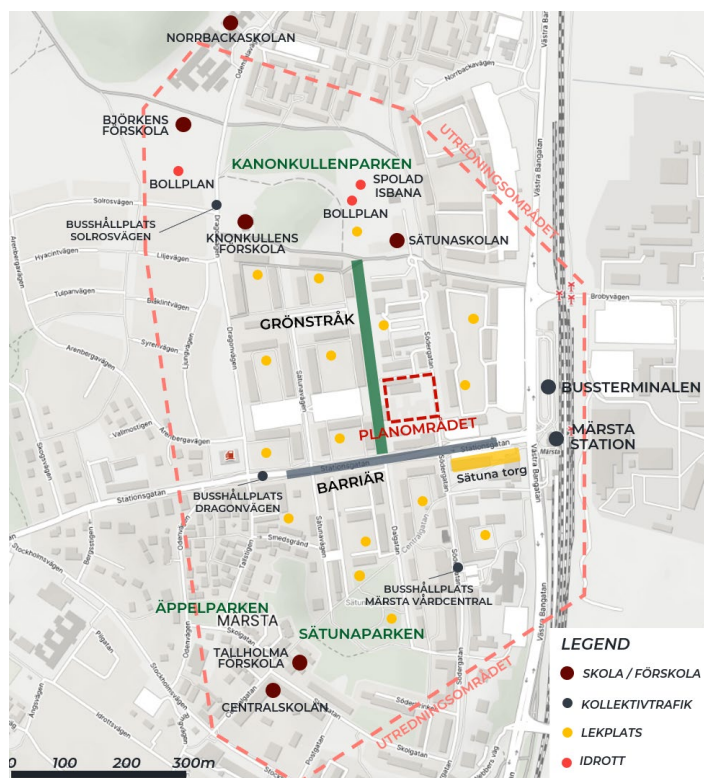
I samband med utveckling av Sätuna torg gjorde White en dialog som bestod av 30-40 genskjutsintervjuer. Där de undersökte hur torget används och om man känner sig trygg på platsen.

NULÄGE

Nedan beskrivs nuläget utifrån de fem tematiska begreppen från *Göteborgsmodellen* som både beskrivningen av aktuellt nuläge och efterföljande analys av planförslaget utgår från. De är inte helt skilda från varandra, utan överlappar delvis och påverkar varandra.

SAMMANHÅLLEN STAD

Barriärer kan vara både fysiska och mentala och de kan vara helt andra för barn än för vuxna. Yngre barn behöver bilfria eller bilsäkra stråk för att kunna vidga sina cirklar. Trygga stråk och en väl fungerande kollektivtrafik hela dygnet behövs för att unga ska våga och kunna ta sig till stadens olika delar.

Karta med målpunkter och barriärer inom aktuellt utredningsområde.

Planområdet ligger inom gångavstånd till Märsta station som är en knutpunkt för kollektivtrafiken, där stannar pendeltåg och har frekventa avgångar mot Stockholms central och Uppsala samt bussterminal med både regional och lokal trafik. Kollektivtrafik nås därmed inom 200 meter för buss, pendeltåg och SJ:s regionalståg. Barn kan gå eller cykla till och från stationen genom gångstråk igenom kvarteret och korsar väg på Södergatan med upphöjt

övergångspassage. I tidigare dialog om Sätuna torg som genomfördes av White beskrevs trafiksituationen kring Sätuna torg och Märsta station som ett problem. Det konstaterades bland annat att många barn passerar Stationsgatan ensam utan vuxet sällskap.

Korsningen Stationsgatan och Södergatan kan upplevas som en barriär för området och en riskfylld passage för barn att passera. Denna korsning måste även barn passera för att ta sig till närliggande Sätunaparken. Det planeras för en rondell idag som ska ersätta trafikljuskorsningen.

Ett viktigt grönstråk ligger i anslutning till planens västra del och leder sig bort till bland annat Kanonkulleparken och Sätunaskolan. Idag består stråket av gångvägar, gräsmatta, träd och buskage. Stråket kopplar ihop andra grönytor och går delvis igenom bebyggelsen. Från Stationsgatan är det svårt att ansluta till stråket då det är buskage och stängsel som förhindrar att ansluta till grönstråket. Människor har dock trampat upp en smal stig som gör att man kan ansluta till stråket snabbt, dock ej med barnvagn eller dylikt.

Bild från grönstråk med blick ut mot Stationsgatan. Buskage och stängsel som gör det svårt att ansluta till och från Stationsgatan.

Gångvägar går igenom stråket och små stigar är upptrampade genom stråket, människans genvägar. Enligt platsbesökets observationer upplevs skötseln av stråket eftersatt. Följer man grönstråket norrut kommer man till Kanonkulleparken och Sätunaskolan. Där finns det möjlighet för möten och lek för olika åldrar.

Planområdet är en plats som passerar på Södergatan av boende, elever som går i Sätunaskolan. Planområdet är en inhägnad och stängd plats för allmänheten och bildar en barriär i området. Bygganden får inte beträdas av allmänheten, då det inte bedrivs verksamhet i bygganden och den bedöms vara en säkerhetsrisk för allmänheten. Området kring detaljplanen har blandade upplåtelseformer och funktioner.

Bilder från platsbesök som visar befintlig byggnad och det angränsade stråket. Bilderna visar igenbomrad förskola och grönstråket sommartid.

SAMSPEL – LEK OCH LÄRANDE

Människan behöver samspela för att överleva. Barn lär sig samspel i leken. Barn och unga behöver platser för möten och samspel där det inte förutsätts att de kan betala eller att de är i en vuxens sällskap. Var finns platser för samspel, möten, lek, lärande, kultur och idrott för barn och unga? Kan utformas så att trygga, jämställda och jämlika förutsättningar för samspel skapas?

Under detta tema har vi kartlagt mötesplatser i utredningsområdet. Planområdet har inom 400 meter två parker. Kanonkullenparken med två entréer som binds samman med en upplyst gång- och cykelväg från norr till söder. Parkens norra del har en lekplats för mindre barn, medan den södra delen erbjuder grill- och sällskapsytor. Parken har en multisportarena för lite äldre barn och vuxna, med basketkorgar, mindre mål, parkour och hängmattor. I dialogen som White utförde under 2020 framgick det att parken används av många i närområdet, men att mer belysning önskades och att det bedrevs knarkhandel på kullen. Under mörka timmar går eller cyklar man på trottoaren längs bilvägen för att det upplever det tryggare, enligt de som blev intervjuade i tidigare dialog.

Den andra parken Sätunaparken är en stadsdelspark i centrala Märsta och erbjuder aktiviteter för människor i alla åldrar, från småbarnslek till utegym. I dialogen som genomfördes av Afry bekräftas det att parken är en mötesplats för människor i olika åldrar. Det framgick även där att otrygga faktorer för barn är skräp, bilar som kör snabbt och att en plats upplevs otrevlig som är skräpig med flaskor samt hundbajs. Äldre barn uppskattade bra belysning och sittbänkar och uppskattar Sätunaparkens ombonade känsla.

I anslutning till planområdet finns ett grönstråk som leder upp till Kanonkulleparken och går igenom bebyggelsen. Intill planområdet finns en liten inhägnad lekplats.

Inom utredningsområdet finns ett flertal lekplatser av olika karaktär och kvalitéer – offentliga och bostadsgårdar. Inom 100 meter finns lekplatser på bostadsgårdar och till grönområden som möjliggör lek för små och äldre barn, nås inom 400 meter. Rekommendation från Citylab är att från bostadsbyggnaden ska man nå plats för lek, social samvaro och rofylld plats inom 200 meter.

VARDAGSLIV

Temaområdet handlar om tillgång till boende, samhällsservice, aktiviteter och platser för alla barn, oavsett faktorer som kön, ålder, socioekonomi, etnicitet och funktionsnedsättning. Barn tar staden i anspråk steg för steg. Fordonstrafiken utgör ett stort hinder för barns rörelsefrihet. Barn och unga behöver ha närhet och tillgång till service och platser för lek och rekreation. Möjlighet att gå, cykla och åka kollektivt till de funktioner som behövs i vardagen är viktigt. Bidrar planen till ett jämlikt vardagsliv?

Under detta tema har vi kartlagt vardagsfunktioner som är viktiga för barn som bostad, grönområden, förskola, skola, fritidsverksamhet, lekplatser och kulturutbud liksom fokus på trygghet och tillgänglighet.

Kringliggande bostäder längs Södergatan består av hyresrätter och för planområdet planeras det för bostadsrätter. Barn kan gå eller cykla till mötespunkter till och från planområdet. För att komma till viktiga målpunkter utanför utredningsområdet finns närhet till kollektivtrafik vid Märsta station. Från planområdet är det cirka 200 meter till busshållplats och Märsta station.

I närområdet finns flera förskolor och de närmsta är kommunala förskolan Tallhomla (95 barn) och föräldrakooperativet Kanonkullen, båda inom 600 meter från planområdet. Enligt tidigare politiska beslut finns kapacitet vid de kringliggande verksamheterna. Omkring 300 meter norr om planområdet ligger grundskolan Sätunaskolan med 350 elever och har verksamhet från förskoleklass till årkurs 6 samt fritidsverksamhet. Man når skolan via gång eller cykelväg längs Södergatan eller längs grönstråket. Mindre än 1 km öster om planområdet finns Märsta praktiska gymnasium. Enligt Citylab är rekommendation att man ska nå grundskola inom 1 000 meter.

Sätuna torg, busstationen och Märsta station är tre av de viktigare offentliga platserna i närheten av planområdet. Sätuna torg är idag under ombyggnation och beräknas vara färdigt med etapp 1, 2025. Där planeras ett grundläggande utbud av handel, service och restauranger samt mötesplatser bland annat en mindre livsmedelsbutik. Handel och serviceutbudet är tänkt att, tillsammans med stationen, skapa en plats med folkliv både dag- och kvällstid. Ombyggnationens syfte är att möjliggöra en stadsförnyelse av Sätuna torg och sammankoppla de tre offentliga platserna till en strategisk och tydlig nod. Sätuna torg är en viktig mötesplats för hela utredningsområdet och kommer bli en viktig mötesplats att besöka för boende inom planområdet. Detta bekräftas av dialogen som genomfördes av White i samband med utvecklingen av torget. Där tyckte informanterna att ICA var den viktigaste målpunkten men att torget i sig också är en målpunkt. Torgets används på olika sett beroende på ålder. Det passerar till och från stationen, är en plats som man hänger på men även en plats att köpa en glass.

IDENTITET

Begreppet identitet kan här ha flera betydelser. Det kan handla om en platsens karaktär, om människans identitet kopplad till platsen och om samspelet där emellan. Den tillhörighet man känner till en plats hänger samman med att miljön är väl omhändertagen och med möjlighet att få vara medskapande. Det hänger också samman med trygghet, förankring och att det går att läsa platsens historia och förstå dess sammanhang. Kan den

lokala identiteten samtidigt både stärkas och överbryggas så att den ger plats för fler?

Enligt Sigtunas Översiktsplan 2022 upplevs Märsta i stort som grönt med god tillgänglighet till parker, natur, landsbygdsmiljöer och uppskattade rekreativmiljöer. Utredningsområdet speglar även detta till viss del då närområdet och gårdar präglas av mycket grönska mellan husen.

Planområdet har idag en förskola som inte varit i drift på flera år på grund av brister i byggnadens skick. Platsen kan upplevas som ödslig och nedstängd. Utifrån platsbesöket syns det tydligt att byggnaden är övergiven med igenbommade fönster och att byggnaden har blivit klotttrad. Att bygganden har varit stängd ett tag visar sig i omgivningen då planområdet ser eftersatt ut.

Bild från platsbesök som visar igenbommade fönster och nedklotttrad fasad.

Orienterbarheten upplevs som rörig runtomkring den befintliga byggnaden. Bebyggelsen i anslutning till planområdet består till stor del av flerbostadshus. Norr om planområdet finns flerbostadshus uppförda runt år 2010. Husen har vita, mörkgrå och roströda putsfasader med mörkgrå balkonger och bebyggelsen är 4–5 våningar. Söder om planområdet finns en byggnad innehållande bostäder och kontor som uppfördes i början av 2000-talet.

Planområdets närområde är i sig i en omvandlingsresa där Märsta station ska bli en trygg, trafiksäker och effektiv bytespunkt med ökad transportkapacitet. Det innefattar bland annat en ny stationsbyggnad med bro till plattformar, omläggning av spåren, samt nya plankorsningar. Sätuna torg är också under omvandling där ombyggnationen genomförs i etapper och den första etappen bostäder, mötesplats och handelsplats förväntas vara klar år 2025. Målet med omvandlingen är att skapa en välkomnande och livfull stadsmiljö.

HÄLSA, TRYGGHET OCH SÄKERHET

Barn är mer känsliga för buller och luftföroreningar. För att barns närmiljö ska vara säker har separering från biltrafik och hastighetssäkring av korsningspunkter med bilvägnätet stor betydelse. Barn som har tillgång till varierade och stimulerande utemiljöer har bättre förutsättningar att utvecklas psykiskt, fysiskt och socialt.

Det finns flera platser för vila och rekreation för barn och unga i närområdet. Planområdet ligger i anslutning till ett grönstråk och har närhet till parkerna Sätunaparken och Kanonkulleparken som tillhandahåller lek och aktivitet samt idrott för barn i varierande åldrar, där kan barn röra sig fritt och utöva sport.

Enligt Citylab rekommenderas att idrott som bollplan och isbana finns inom 500 meter.

Den inom planområdet befintliga förskolan och tillhörande utemiljöer har av säkerhetsskäl varit stängd för allmänheten då obehöriga har tagit sig in i byggnaden och flertalet inbrott i byggnaden. Därav är den avstängd för att skydda allmänheten från att göra sig illa eller råka illa ut.

Trafiksäkerhet har studerats och planområdet påverkas av trafik både från Södergatan (hastighet 30km/h) och Stationsgatan (hastighet 50 km/h). Trafikutredningen som tagit fram i samband med detaljplanen visar att det inte är hög trafik på gatan och stödjer förslaget om att bygga rondell på Stationsgatan.

Södergatan som går förbi planområdet är en mindre gata som leder till Sätunaskolan med vändplats. Gatan har upphöjda övergångsställen. Gatan är lågt trafikerad och nyttjas huvudsak av trafik till skolan och bostäderna längs gatan enligt trafikutredningen som tagits fram i samband med detaljplan. Flertalet mindre gångstråk leder genom Södergatan och längs Södergatan och Stationsgatan finns kombinerade gång-och cykelstråk som är väl ihoplänkade med övrigt gång-och cykelnät i kommunen. Stationsgatan är en uppsamlingsgata för en stor del av Märstas tätort.

AKTUELLT PLANFÖRSLAG

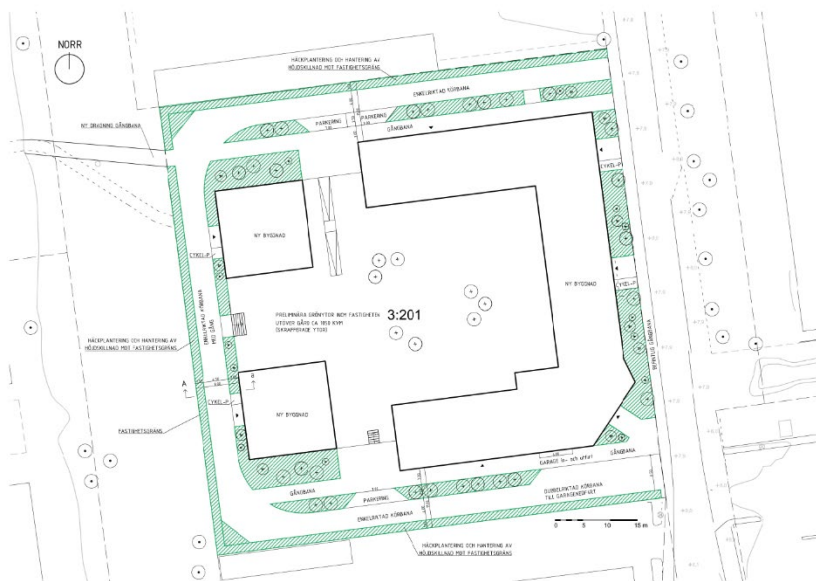
Illustration sett från sydväst. Föreslagen bebyggelse i vitt.

Rikshem planerar för flerbostadshus med cirka 100 bostäder med ett våningsantal på mellan 4–7 våningar inom planområdet. Lägre bebyggelse planeras mot grönstråket i väster, medan den högsta volymen bildar en markör i kvarterets sydöstra hörn. Den genomsnittliga boarean är 65 kvm/per lägenhet. Detaljplanen kommer att medge en innergård med gårdsmiljö för barn att vistas på.

Rikshem avser riva den befintliga byggnaden och uppföra nya bostäder. I bebyggelsen mot Södergatan planeras genomgående entréer och placeras i liv med befintliga byggnader utmed gatan. Mot Södergatan är kvarteret slutet medan bebyggelsestrukturen mot grönstråket är av mer öppen karaktär.

Angöring föreslås lösas med enkelriktad rundkörning inom kvarteret samt utformas som delad yta med ett antal kantstensparkeringar. Övrig parkering i garage sker under gård. Förslaget är att utgå från grundparkeringstalet 0,7

bilplatser per lägenhet. Det innebär drygt 70 parkeringsplatser inom kvarteret. En majoritet av parkeringsplatserna placeras i garage och resterande som kantstensparkering inom fastigheten.

DP SÅTUNA SITUATIONSPLAN

SKALA A3 PLAN 1:400

2023-09-26

whi3a

Bilden visar Situationsplan med föreslagen bebyggelse.

ANALYS AV PLANFÖRSLAG

Nedan följer en konsekvensbedömning av planförslagen ur ett barnperspektiv. Konsekvensbeskrivningen är sorterad utefter de fem analysaspekterna som även nuläget utgår från och skalan *plats* och *byggnad* samt *närmiljö*.

SAMMANHÅLLEN STAD

I detta avsnitt beskrivs planförslagets konsekvenser för barn och ungas rörelsemönster. Förstärker planen barriärer eller kan de överbryggas? Stärks kopplingar eller samband?

Plats och byggnad

Idag är planområdet en avstängd plats och utgör idag en slags barriär i sig då man inte får vistas på platsen på grund av säkerhetsskäl. Planförslaget adderar positiva värden till platsen så som fler ögon mot gatan och gör platsen mer levande samt skapar variation på platsen och ger ett omhändertaget intryck av gatan.

Det föreslås en tydlig gräns mellan det privata, det vill säga bostadsgården och det offentliga som utgörs av parkstråket. Den tydliga avgränsningen kommer utgöras med gångfartsgata mellan husen och parkstråket och med planteringar eller liknande. Att kvarteret är öppet mot grönstråket gör stråket lättillgängligt för de barn som kommer bo platsen. Där kan barn och unga få möjlighet till spontan lek och rekreation.

Det föreslås en genomsnittlig boarean på 65 kvm/per lägenhet med det kommer det förmodligen innebära att barnfamiljer flyttar in i kvarteret då det kan motsvara tre rum och kök.

Närmiljö

Planförslaget stärker upp med varierande upplåtelseformer och möjliggör för bostadsrätter, befintliga bostäder längs Stationsgatan består av hyresrätter. Förslaget förbättrar kopplingarna till andra kvarter då planen öppnar upp mot stråk samt att gång och cykelstråk dras om för bättre och tryggare kopplingar. Genomförande av planförslaget kommer inte innebära några ändringar för platsen utanför fastigheten Sätuna 3:201 vilket innebär att stråken till skola, förskola och Kanonkulleparken inte påverkas.

SAMSPEL – LEK OCH LÄRANDE

Avsnittet berör barn och ungas målpunkter för möten och samspel.

Plats och Byggnad

Detaljplanen kommer inte medföra någon negativ påverkan på aspekten grönyta och lek utan bedöms addera positiva värden till platsen.

Kopplingen till grönstråk är ett bra komplement till programmerad lek på innergården. Utomhusmiljöer och grönska är viktiga aspekter för barn och unga, inte minst ur ett hälsoperspektiv.

Närmiljö

Detaljplanens närområde visar i nuläget att det finns gott om lekplatser och park som erbjuder möten för varierande åldrar och idrott samt en plats där de inte behöver betala för att umgås och leka. Bedömningen är att genomförande av detaljplanen inte kommer ge någon negativ påverkan på det angränsande grönstråket. Det ska fortsatt finnas möjligheter att satsa på stråket för att göra det mer attraktivt som plats för lek och vila samt som mötesplats för närboende.

VARDAGSLIV

Detta avsnitt handlar om barns möjlighet att gå, cykla och åka kollektivt till de funktioner som behövs i vardagen.

Plats och Byggnad

Boende inom planområdet kommer ha bra förutsättningar till förenklat vardagsliv. Boende kommer ha nära till centrumhandel vid Sätuna Torg och erbjudas bra utbud av kollektivtrafik. Innergårdens planerade lekplats kommer kunna vara en målpunkt för yngre barn som inte kan röra sig ensamma i närområdet.

Närmiljö

I närområdet finns det gott om förskolor och ett stenkast från detaljplanen finns skola med fritidsverksamhet, vilket gör att barn kan gå eller cykla själv eller med vuxen, beroende på ålder, till sina målpunkter som skola eller förskola. Att det mesta finns i närområdet gör att unga kan röra sig fritt genom att de kan gå eller cykla själv till exempelvis parkerna.

IDENTITET

Avsnittet handlar om människans identitet kopplad till platsen och om samspelet där emellan samt att miljön är väl omhändertagen.

Plats och Byggnad

Planen möjliggör för fler ögon på platsen och inge ökad trygghetskänsla genom att platsen blir mer levande igen och får en tydlig användning. Planen

adderar positiva värden till platsen, som öppnar upp, fler ögon, bättre orienterbarhet och sikt, samt kopplar på grönstråket bra, vilket är i linje med Översiktsplanen 2022 med god tillgänglighet till parker genom att inte ta grönstråket i anspråk utan lämnar det som rekreativmiljö. Planen är en omsorgsfull förtätning och sammanlänkar till kringliggande kvarter.

Närmiljö

Detaljplanens närområde är i full utveckling. En stor del av utvecklingen berör barn såsom Sätuna torg och Märsta station.

HÄLSA, TRYGGHET OCH SÄKERHET

Plats och Byggnad

Planförslaget främjar barns rörelserikedom genom att kunna erbjuda en spännande utemiljö på innergården och grönstråket för spontanlek och vila. Bullerutredningen som tagit fram i samband med detaljplanen visar att planområdet är lämpligt för bostadsbebyggelse och det finns goda förutsättningar att skapa tysta gårdar och tysta miljöer i stora delar av planområdet. Bullerutredningen visar att uteplats bör förläggas på innergård då det inte är lämpligt att anlägga uteplats på balkong mot trafikerad gata.

Byggandens placering och entréer ut mot Södergatan kan innebära en säkerhetsrisk då möjligheten finns för barn att springa eller cykla rakt ut mot gatan.

Planförslaget medger garage som även kan innebära en säkerhetsrisk för barn i och med in och utfart från garaget.

En kvartersgata i form av lågfartsområde dras runt hela området, mängden trafik förväntas vara låg.

Närmiljö

Planområdet har närhet till parkområden som ger boende möjlighet till rekreation och vila men också för spontanlek i stråket som är oprogrammerat där barn får möjlighet att vara kreativa. I Kanonkulleparken har barn möjlighet att utöva sport och har flera olika programmerade ytor för aktivitet. Detta har en positiv effekt på barn och ungas hälsa. Medskick är att utveckla grönstråkets koppling till parken med ljussättning och en mindre gångväg till parken.

Befintliga upphöjda övergångsställen är bra och tydligt för barn att här ska man passera samt får ner hastigheten för bilförare.

SLUTSATSER OCH REKOMENDATIONER

Analysens slutsats är att planen kan antas ha en viss positiv påverkan på barns livsmiljö. Planen möjliggör förtätning och sammankopplar stråk samt ger ett bättre helhetsintryck samt att området får fler ögon mot gatan och ger liv och rörelse på platsen.

Analysen visar att det finns gott om målpunkter för barn och unga, dock är det oklart hurvida de används och uppskattas då dialog med barn ej har genomförts. Det finns även gott om grönyta för barn att vistas på och möjlighet till spontanlek.

Målpunkter som vi har studerats nås inom de rekommendationer som finns från Boverket och Citylab.

REKOMMENDATIONER INOM DETALJPLAN

- Vid genomförande beakta trygghetsperspektiv för barn som rör sig kring området.
- Information i barns ögonhöjd vid genomförande exempelvis skylt om vad som händer på platsen
- Planera för skugga vid lekplats på innergård.
- Planera innergården för variation och detaljer i ögonhöjd för barn som väcker nyfikenhet och kreativitet.
- För en bättre orienterbarhet för barn, både utomhus och inomhus, skapa detaljer i ögonhöjd för barn – enkelt att " hitta hem".
- Avgränsa tydligt vad som är privat och offentlig park. Planområdet ligger i anslutningen till grönstråket därför är vårt medskick att genom växtlighet eller dylikt visa på det här är en privat innegård för de boende.
- Undersök möjlighet med entré mot innergård så barn kan gå ut själva utan att behöva gå ut på gatan.
- Lågfartsområde - markera med färg och/eller markbeläggning när ytan övergår till att gata. Övergången behöver kommuniceras tydligt så att både barn ska kunna uppfatta att zonen är slut och så att bilförare ska vara uppmärksamma.
- Fortsätt med upphöjningar och markmarkering vid utfarter och passager som Södergatan har, det gör att bilister sänker farten, vilket gör att barn och unga kan passera säkrare.
- Planförslaget medger garage, arbeta med funktioner som varnar barn och uppmärksammar förare över att här kan barn passera. Beläggningen på gatan bör utformas med markbeläggning som förstärker betydelsen av lågfartsområdet för att upprätthålla låga hastigheter.
- Arbeta med god belysning för en ökad trygghetskänsla under de mörka tiderna på året.

REKOMMENDATIONER UTANFÖR DETALJPLAN

- Grönstråket går igenom närområdet och har potential att utvecklas till att bli ett mer tillgängligt och tryggare stråk genom att arbeta med ljussättning och rensa upp buskage samt ta bort stängsel/staket.
- Utveckla grönstråket med bänkar och belysning.
- Utveckla den lilla lekparken som är intill planområdet för att skapa en målpunkt i stråket.
- Planera för att hålla hastigheterna nere vid byggnation, då elever i Sätunaskolan behöver korsa vägen.
- Sätunaparken har Stationsgatan som barriär med ett högt trafikflöde och barn behöver passera trafik Korsningen. En rondell föreslås ersätta dagens korning och behöver utformas med extra hänsyn till

barn och unga kommer passera, då barn inte har fullt utvecklad syn och hörsel som vuxna. Upphöjningar vid rondell och övergångsställe gör att det blir naturligt för bilister att sänka farten vilket blir tryggare för barn.

- *Genomför dialog med barn och unga för att få ett helhetsgrepp av Märsta, det ger ett bättre underlag hur barn och unga upplever sitt närområde samt utvärdera de tidigare dialoger mot det som genomförts.*

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 55 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Vi planerar, projekterar, designar och projektleder olika uppdrag inom transport och infrastruktur, fastigheter och byggnader, hållbarhet och miljö, energi och industri samt urban utveckling. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB

121 88 Stockholm-Globen
Besök: Arenavägen 7

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
wsp.com

